

Izhaja vsak četrtek in včerja s poštnino vred ali Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., po leta 12,50 din., četrteče 6,50 din. Izvea Jugoslavije 46 din. Naročnila se počnejo na pravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. Eti se dospoščajo do od povedi. Naročnila se plene v naprej. Telefon interurbani št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Hudiljstvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vržejo. Uporabljivo sprejetje naročnila, izberate in reklamacije. Cene izmerite po dogovoru. Za večkratne oglage plačenem popust. Neuporabljeno reklamacije so pošiljne pregle. Čekovali računa potnega urada Ljubljana št. 13603. Telefon interurbani št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

19. številka

MARIBOR, dne 26. aprila 1928

57. letnik

Kako je v Beogradu?

Vse je pričakovalo, da bo beograjsko centralistično gospodo vendar srečala pamet in da se bodo sporazumieli s Hrvati in Slovenci. Predno so se sestali novoizvoljeni poslanci v narodni skupščini, so se shajali odpislanci srbske radikalne (vladne) stranke z zastopniki Hrvatov in Slovencev. Pogovarjali so se, kako bi se v naši državi dosegel bratski sporazum in da bi se na podlagi sporazuma prišlo do boljših razmer in do zadovoljstva. Za Hrvate se je pogovarjal z radikali Radič, za Slovence Korošec in za bosanske Hrvate Spaho. Po daljših posvetovanjih v Beogradu, Slavonskem Brodu in Zagrebu so se sporazumieli tako daleč, da bi vlada na Hrvatskem in Slovenskem odpravila največje krivice, ki se godijo ljudstvu. Nadalje bi se razkosanje Slovenije in Hrvatske ustavilo in bi Slovenija kakor Hrvatska ostala cela za se ter bi se upravljanje v obeh pokrajinal izročilo takim ljudem, ki bi delovali v smislu ljudstva. Odpravilo bi se vse nasilje, ter se storili vsi koraki za pripravo naše avtonomije. Ustava, ki nas je vključila v verige beograjskega centralizma, bi se revirala, to je spremeniila, tako da bi Slovenci in Hrvati uživali zaželeno samostojnost. Vse štiri stranke so v Zagrebu spisale, kar so se dogovorile ter so zastopniki vseh štirih strank tudi podpisali začasni sporazum. Ko se je v Beogradu zvedelo za to, so treznomisleči ljudje bili tega veseli, a naši zagrizeni nasprotviki žalostni. Tudi zunanjji svet je pozdravil sporazum v naši državi. Valuta (denarna vrednost) se je takoj dvignila in ustanila. To vse je pomenilo pričetek boljše dobe, ne samo za pošamezne narode, ampak pred vsem so bili to predznaki zboljšanja gospodarskega stanja, znaki padca draginje, kar si vsi najbolj želimo.

A prišlo je drugače. Znani zakleti sovrag Slovenev in Hrvatov, framsion in demokrat Svetozar Pribičevič in še nekateri drugi so se vrgli z vso silo proti omenim, ki so hoteli dosegli sporazum. Pribičevič in njegovi velesrbski sodruži so se navili na kraljevi dvor in uplavne ministre ter so silovito hujšali proti Hrvatom in Slovencem. Stari lisjak Pašić predloga sporazuma sploh ni dal v posvetovanje svoji stranki in poslancem, ampak ga je — vtaknil v žep.

Mnogo je kriv vsega tega tudi Radič. Na dan pred vtoritvijo narodne skupščine je Radič v Zagrebu govoril na shodu svoje stranke mestoma res zelo nepričernno, tako da je razdražil celo take ljudi, ki so bili za sporazum. In v ponedeljek, dne 16. aprila, ni prišel v Beograd, ne on in nobeden njegovih poslancev. Velešrbi lahko sedaj počnejo, kar hočejo. Če bi Radič prišel v Beograd, bi se srbske stranke s Pašićem in Pribičevičem vred morale ukloniti Hrvatom in Slovencem.

Kaj bo sedaj? Do danes (24. aprila), ko to pišemo, se še položaj ni izbistril. Staro Pašičeve ministrstvo je odstopilo in sedaj se gre za to, ali bodo radikalci zopet sami vladali, ali pa se jim bo pridružil še nasilni Pribičevič. Če pride Pribičevič v vlado, potem se bo gospodarilo v Vladalo, kakor dosedaj. Rabiti hočejo nasilje proti Hrvatom in Slovencem. To pa bi pomenilo nesrečo za celo državo. Nezadovoljnost in draginje bode še večja. In to dvoje bo za obstoj države najhujše.

Radi tega pa pametni in treznomisleči možje tudi med Srbi stojijo na stališču, da mora priti do sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci, to se pravi, da se mora napraviti podlaga za avtonomijo.

Kdo bo zmagal? Avtonomija bo zmagala, če ne danes pa v bližnji bodočnosti.

Naši poslanci stojijo na braniku za ljudske knosti!

I. Vesensjak:

Koliko plačujemo?

V zadnji volilni borbi so zagovarjali nasprotviki beograjski srbski centralizem posebej tudi s tem, da so trdili, kako Slovenija nima dovolj dohodkov, da bi se vzdrževala sama. Tako so trdili, da živimo takoreč na račun Beograda in srbskega dela naše države.

Da bodo naši pristaši imeli pri rokah jasne dokaze ter bodo zamogli dokazati našim nasprotvnikom in vsem nevernim Tomažem ter oim brezbriznim, ki še vedno nič ne čitajo, objavljam nekaj števil. Te niso sestavljeni morebiti na slepo srečo, temveč so z finančnega ministrstva in so uradno objavljene v "Uradnem listu." Mislim, da pač nihče ne bo dvomil, da finančni minister objavlja po naročilu finančnega odbora za nas in hrvaške kraje večje številke, kakor so v resnicici.

Kaj je v "Uradnem listu"?

V glavnem uradnem listu naše države, v "Službenih Novinah" štev. 58 z dne 14. marca 1923, je izkaz o vseh državnih dohodkih in izdatkih za čas od 1. avg. 1922 pa do 31. dec. 1922, torej za dobo zadnjih pet mesecov v preteklem letu. Glasom tega izkaza je plačala:

Slovenija na neposrednih davkih 35.418.029 din., na trošarini ali užitnini 5.101.510 din., na pristojbinah

ali taksah 25.171.110 din., skupaj torej v petih mesecih 65.690.649 din. Če vzamemo za podlago zadnje ljudsko štetje 1921. pride na osebo brez razlike na spol in starost 62 din in 19 para v dobi petih mesecev.

Srbija je istočasno plačala neposrednih davkov 59.425.534 din., na užitnini ali trošarini 943.158 din., na pristojbinah 58.021.301 din., skupaj torej v istem času 116.389.992 din., ali na osebo 27 din. in 84 para.

V Bosni in Hercegovini se je istočasno plačalo 39.396.676 din. neposrednih davkov, na trošarini ali užitnini 23.984.082 din. in na taksah 1741, torej skupno 63.382.499 din., ali na glavo 33 din. in 77 para.

Hrvatska in Slavonija izkazuje sledeče številke: na neposrednih davkih 54.105.583 din., na trošarini ali užitnini 3.741.034 din., pristojbine ali takse 43.255.226 D, skupaj 101.101.943 din., ali na osebo 37.30 din.

Dalmacija je plačala na istih vrstah davkov skupaj 12.866.960 din., torej na osebo 21.50 din.

Vojvodina (Bačka, Banat in Baranja) je plačala na istih davčinah istih pet mesecov 116.274.615 din., ali na osebo 84 din. in 24 para. Pripomniti pa je, da so v tej svoti sedaj predpisani in izvirani zaostanki iz prejšnjih štirih let, ker se v Vojvodini vsled pomanjkljivosti uradov ni predpisal in izvirjal davek. Torej je svota le navidezno višja in ne znači rednih prispevkov kakor pri nas.

Črna gora izkazuje najmanj davkov; je tudi resnično najrevnejša. Tam se je skupno vplačalo 1.029.372 din ali na osebo 5 din. in 36 para.

Kaj je razvidno iz teh številk?

Ako stavimo sedaj te številke tako skupaj, da primerjamo svote, ki prihajajo na osebo, potem je jasno, da Slovenci plačujemo na neposrednih davkih, na trošarini ali užitnini in na pristojbinah izmed vseh pokrajin največ, kajti svote iz Vojvodine niso plačane samo za pet mesecov. Mi plačamo na osebo v Sloveniji 62.19 din., na Srbskem in v Makedoniji le 27.84 din. Pri tem moramo še pripomniti, da vsi priznavajo, da je na Ša zemlja revna, manj rodovitna in se teže obdeluje, kakor pa osiale pokrajine, izvzemši Dalmacijo in Črno goro.

Toda v tem seznamu ministrstvo financ ni objavilo, kar smo plačali kot invalidni davek. Ker je to bistvena doklada k direktnim davkom, je jasno, da tudi tukaj plačamo največ, kajti ce je direktni davek največji, potem morajo doklade nesti največ.

Silno veliko plačujemo Slovenci tudi davka na poslovni promet. Ni mi treba povdari, da se ta davek sploh v drugih pokrajinah dosledno ne pobira in predpisuje. Ce bi to tudi bilo, bi Slovenci kljub temu pri tej vrsti davka plačali največ, ker je dokazano v davčni praksi drugih držav, da plača največ pokrajina, ki je kulturno najvišja.

Ravnotako je s carino in monopolji. Tudi tukaj prispevamo Slovenci relativno največ. Svet ministrstvo financ za posamezne pokrajine ni izkazalo.

Kaj dokazujejo številke?

Ze navedene številke dokazujejo, da smo mi Slovenci brez ozira na stan najbolj obremenjeni, da prispevamo največ v državno blagajno. Dalje dokazujejo, da se lahko sami vzdržujemo in da ni res, da bi živel gospodarsko- in politično-upravno od Beograda in srbskih pokrajin; mi torej nimamo dobička od centralizma, temveč le škodo.

Brezivomno je jasno, da so tisti, ki pri nas zagovarjajo centralizem in vsi tisti, ki so z ustavo utrdili in ustvarili centralizem, škodljivci slovenskega ljudstva, ker so ustvarili podlago, na kateri slone sedanje razmere, proti katerim vodimo torej upravičeno, najboljnejo borbo.

Posebej še moram naglašati, da se bremena Slovencem pomnožijo in postajajo pretežka vsled ostrosti in natančnosti davčnih uradov, kar v drugih pokrajinah daleč ni v takšni meri, kakor pri nas. Iz tega razloga in ne toliko iz razlik v davčnih sistemih plačujemo slovenski davkoplaćevalci razmeroma največ. Ko bi bili davčni uradi v drugih pokrajinah tako natančni, ostri in brezobzirni, ki vključi vse prevlečim in nepotrebni izdatki v državnem proračunu imeli ravnovesje med dohodki in izdatki. Ako bi še te neprimerne in previsoke izdatke črtali, bi lahko plačevali tudi obresti od državnih dolgov in bi najbrž lahko celo olajšali nekatera bremena.

Tako stojijo te zadeve in nič drugače. Naše pristaš pa prosimo, da jih pojasnjujejo mirno in brez žaljivih besed vsem nevednim, brezbriznim in nasprotvnikom. Naš program o zakonodajni samoupravi je pameten, izvedliv in koristen.

Nova divjaštva Orjuncev v Mariboru.

Zopet so divjaški in roparski orjunci v Mariboru izvršili več napadev. Kakor ečjni roparji in tolovaji so

navalili na mirne ljudi naše stranke. Zakaj? Ker si v svojem slepem sovraštu ne morejo pomagati in »odpihati« jeze radi naše sijajne zmage dne 18. marca in ker bi radi preprečili avtonomijo Slovenije. Orjuna je organizacija brezvestne demokratske stranke, katero vo di v Jugoslaviji znani prostozidar in sovražnik katoliških Slovencev in Hrvatov Svetozar Pribičevič. V Sloveniji sta glavna voditelja propadla ministra Žerjav in Kukovec. Pomagati si hočeta z Orjuno.

Najprvo roparski napad na Cirilovo tiskarno, nato napad z bombo na mirne in pošcene ljudi v Slov. Bistrici, poulični napadi na poslanca Žebota in druge našnice. In vsem tem sta sledila zopet dva nova napada orjuncev. Pretekli petek zvečer se je vršila seja mariborske občinskega sveta. Prostor za poslušalce so že pred sejo zasedli oboroženi orjunci. Ko pride narodni poslanec Žebot, ki je član občinskega in mestnega sveta v sejno dvorano, skoči vodja orjuncev dr. Reisman kakor besen proti njemu in ga hoče pretepti s pasjim bicem. Žebot je spretno zavrnil napad, a Reisman je dobil z Žebotovo palico zasluženo plačilo. Orjunci so tulili kakor obsedeni. Drugi napad se je izvršil naslednji dan 21. aprila ob pol enih popoldne. Po Jurčičevi ulici gre mirno sredi ceste urednik, bivsi vojni kurat in invalid gospod Januš Golec. Surova orjunska tolpa ga napade in ga tako poškoduje, da je bil krvav. Počila mu je mrena v levem ušesu. Golec je 70 odstotni invalid. Ima suho levo roko. In nad tega reveža so se spravili roparski orjunci.

Zakaj? Ker so naši voditelji, poslanci in uredniki na poti demokratom in orjuncem. Ker naši časopisi »Slovenski Gospodar« in »Straža« obsojajo divjaško početje Kukovčevih roparjev.

Orjunci so najeti in plačani od tistih, ki se bojijo, da bi Slovenija dobila avtonomijo. Zategadelj bi radi ugonobili naši stranki časopisje, tiskarno in organizatorje.

In vedno bolj divjašo. Hočjo, da bi naši ljudje morali molčati, pokleknti pred njo kot sužnji; naši časopisi ne bi smeli obsojati orjunskega divjaštev, kratkomalo: Mi bi morali pustiti se pobiti na tla, pustiti se sramotiti. Mi bi naj mirno gledali, kako bi nas demokrati okovali v še hujše verige centralizma.

Vlada ničesar ne stori proti tem divjakom. Ima v rokah krepke dokaze o lopovih, ki so po roparsko vdrli v Cirilovo tiskarno in tam razbili stroje. Dokazano je, da so mariborski orjunci vrgli bombo v Bistrici, policija in sodnija pusti, da se sprehajajo napadalci, ki so hoteli pobiti poslanca Žebota in urednika Goleca ter druge naše, a nič se jim ne zgodi. Ce se kmetski ali delevski fantje malo zravajo, jih gonijo orožniki okoli, a orjunki roparji smejo pred očmi oblasti uganjati kar hočejo.

Vsled teh razmer postaja ljudstvo razburjeno. Razjarjene ljudske množice hočejo same napraviti red. — Vodstvo slovenske ljudske stranke je te dni še zadnjikrat pozvalo vlado, naj napravi konec orjunskemu divjaštvu. Ako bo vlada držala roke križem, bo ljudstvo samo sodilo. Le s težavo zadržujemo naše može in fanate. Ce se bosta Orjuna in vlada še naprej igrali zognjem po narod govoril tako besedo, kakor je še dosedaj ni govoril.

Zadnji naš klic vladi je: Napravite konec orjunske divjaštvu! Sicer pa bomo govorili besedo: Ali ali!

Vi fantje in može po vseh selih pa bodite v strogi pripravljenosti!

Politični ogled

DRŽAVA SHS.

Vladna kriza se še ni premaknila in razčistila. Tri možnosti so: samoradikalna vlada, zvezna vlada z demokratij ali pa volilna vlada. Večina radikalov je za prvo vlado, ki bi izpolnjevala, kar so radikalni odpolnenci objavili v Zagrebu ter uživala za to od poslancev Slovenije in Bosne zajamčeno podporo proti demokrati opoziciji. Za drugo, to je zvezno vlado so vsi zagovorniki nasilja in dosedanjega stanja, na volilno vlado in na nove volitve se pa gleda kot na zadnji izhod iz krize. Demokrati so nagovarjali tudi srbske zemljoradnike k vstopu v zvezno vlado in zemljoradniki so se že začeli močno za to stvar ogrevati, pozneje so pa premislili in spoznali, da bi tak korak naletel na hud odporn pri volilcih. — Hujskanja k amputaciji in ogrevanja za nekak »srbski blok«, ki naj bi ukrotil prečane, je še vedno več kot dovolj.

Večina radikalnih poslancev se popolnoma zaveda, kaj jih čaka v zvezi z demokratij in zato se odločno potegujejo za seslavu samoradikalne vlade. Da se ta še ni sestavila, je vzrok ta, da radikalom zopet ne diši izpolnjevanje oblub, ki so jih dali v Zagrebu. Ce jih pa ne izpolnijo, se na vladu ne bodo mogli držati. Zvezno z demokratij imenuje tudi gospod Protič največjo nesrečo za državo.

Grška vlada je poslala v Beograd nove predloge svobodne cone v solunskem pristanišču. Ta predlog je seveda dober samo za Grke in iz samega ljubega «zavezništva» bi nas Grki radi potegnili.

Pogajanja z Italijo v jadranskem vprašanju se bo do zopet nadaljevala v Rimu in ob tej priliki upajo skleniti z Italijo tudi gospodarsko in trgovsko pogodbo.

ZMAGA BOLGARSKIH ZEMLJORADNIKOV.

V nedeljo so se v Bolgariji v redu in miru izvršile državnozborske volitve s sijajno zmago zemljoradniške stranke. Zemljoradniki so dobili 214, komunisti 15, zveza meščanskih strank 14 in socialisti 1 poslanca.

RUMUNIJA.

Rumunska vlada razširja po njej naklonjenem glasilu čehoslovaške vlade, »Prager Presse«, vest, da se je opozicionalno gibanje proti centralistični ustavi izjavilo. Baje je opozicija med seboj needina in ni v stanu vlade strmoglavit. Proti demonstrantom se ni uporabljalo orožje, marveč samo gasilne cevi. Vodje opozicije so se pomaknili iz mesta na deželo, kjer prirejajo dalje manifestacije. Na vsak način je kriza odgodena do jeseni.

To seveda ne bo res. Vlada prikriva silno napetost, ki vlada v državi radi vladnega nasilja in že na tem, da mobilizira, se vidi, da se pripravlja celo na boj.

ČEŠKA PRVJI MADŽARSKI.

Čehoslovaška vlada je radi usmrtnitve čehoslovaškega finančnega uradnika na madžarski meji odredila energične ukrepe proti Madžarski. Čehoslovaška delegacija v razmejitveni komisiji, ki določa meje v Karpatski Rusiji napram Madžarski, je bila takoj odpoklicana. Čehoslovaška meja napram Madžarski je popolnoma zaprta. Madžarskim potnikom je prekoračenje meje prepovedano, tudi če imajo potne liste. Obmejni promet je popolnoma ustavljen. Čehoslovaške politične oblasti so v Karpatski Rusiji aretirale 10 madžarskih državljanov ter jih izgnale preko meje.

Tedenske novice.

Na delo! Če v Beogradu sedaj ne bo prišlo do sporazuma med Slovenci, Hrvati in Srbi, bomo skoro go tovo imeli še tekom letosnjega leta nove volitve. Pristisk od strani centralistov bo tokrat silnejši kot pri zadnjih volitvah. Ako hočemo zopet zmagati, ako hočemo slovensko samostojnost ter mir in red v državi, pripravljam se po vseh občinah, v vsaki hiši!

»Slov. Gospodar« še tudi danes ni mogel iziti na 8 straneh, ker še stroji v tiskarni, katere so rokovnjaški orjunci razbili, dosedaj niso popravljeni. Že več kot mesec dni popravljajo posebni strokovnjaki tiskovne stroje, a žal, delo še ni končano. Upamo, da bo prihodnja številka »Slov. Gospodarja« zopet izšla na 8 straneh. Prosimo, da nam sedanjem malo izdajo naročniki blagovolijo oprostiti. Stroški poprave so ogromni. Mnogi deli strojev so se moralni naročiti iz nemških tovarn. Naše zveste in zavedene naročnike, somišljenike in prijatelje prosimo, da se maščujejo nad Orjuno, ki je razbila stroje s tem, da vsak pridobi vsaj enega novega naročnika. Za pol leta stane »Slov. Gospodar« samo 50 K (12 din. 50 p.).

Ali ste že dvignili vaše prihranke pri demokratsko-orjunske denarnih zavodih? Posojilnice in hranilnice, ki so v rokah liberalcev dajejo od čistega dobička velike svote za Sokola, Orjuno in enake divjaške organizacije. Liberalci se semejo našemu ljudstvu, ki je tako nezavedno, da nosi denar nalagat v take posojilnice in hranilnice, kjer so liberalni advokatje in magnati gospodarji. Z našim denarjem kseftajo, delajo velike dobičke in z našim lastnim denarjem ustanavljajo in podpirajo Sokola in Orjuno. Liberalne banke, ki imajo v Mariboru in drugih mestih svoje podružnice, pa pošiljajo milijone in milijone v Beograd, kjer zidajo s tem denarjem ogromne palače, a v Sloveniji je vsak dan manj denarja. Tako si zaslepljenci, ki za malo višje obresti nalagajo denar v liberalne posojilnice, hranilnice in banke, sami pletejo bič, ki nas tepe. Somišljeniki, prijateljil! Samo eno pravilo velja v tem oziru: Kdor ima kaj denarja, naloži ga v naših denarnih zavodih. Saj je skoro v vsaki župniji po ena naša posojilnica. Ne glej na to, če ti liberalna banka da par percentov več. Somišljeniki, razvijte v tem oziru agitacijo od moža do moža.

Naše posojilnice in hranilnice v Mariboru, Celju in Ptiju. Na številna vprašanja naših ljudi, kateri so denarni zavodi naše stranke v mestih Maribor, Celje in Ptuj, javljamo: V Mariboru: Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici št. 6. Gospodarska zadružna banka na Koroški cesti št 1 (blizu Cirilove tiskarne). V Celju: Ljudska posojilnica v hotelu Beli vol (I. nadstropje). V Ptiju: Kmetска posojilnica v pritličju minoritskega samostana. — V teh zavodih je denar najbolj varno naložen. Te posojilnice in hranilnice so v rokah naših poštenih mož.

Delavstvo stopa v naše vrste. V Mariboru in okolici opažamo, da na stotin delavcev prestopa v naše organizacije. V železničarsko organizacijo (Prometno zvezo) se je vpisalo te dni toliko zavednih železničarjev, da je organizacijski pisarni zmanjkalo tiskovin. Prihodnjo nedeljo se ustanovi v bližnji in daljni mariborski okolici več novih skupin Prometne zvezze. Načelni tega gibanja stojijo agilni voditelji-železničarji. Nadalje se izvršuje velik preokret tudi v vrstah tovarniškega delavstva. V Lajtersbergu je vso delavstvo Dervuškove tovarne vstopilo v krščanskosocijalno Jugoslovansko strokovno zvezo. Isto pot je nastopilo delavstvo v nekaterih tovarnah v Mariboru. Na Teznu pa

sмо ustanovili te dni močno politično organizacijo naše stranke. Mi smo veseli tega pojava. Demokrati najdivjajo s svojo Orjuno, a Slovenska ljudska stranka vrši smotreno in tiko delo. Kdo bo zmagal, je jasno!

Samodržec ali absolutist se imenuje tisti človek, kateri hoče vse sam komandirati in samo njegova beseda ima prav. Rayno tak je Radič na Hrvatskem. Da-siravno se imenuje njegova stranka »seljačka«, to je kmetska, vendar nimajo kmetje v Radičevi stranki prav nič govoriti. Pri nas v Slov. ljudski stranki ne odloča voditelj dr. Korošec sam, ampak vedno so klicani k važnim posvetovanjem tudi naši kmetski možje: Brodar, Brenčič, Galunder, Supanič, Strecin, Hrastnik in drugi. Na Hrvatskem tega ne pozajmo. Samo Radič odločuje. Takega samodržstva kot ga hoče Radič mi Slovenci ne maramo. Smo dovolj izkušeni, smo 21 let starini in ne potrebujemo take komande.

Radič je mnogo kriv, da so razmere pri nas tako žalostne. Ko bi bil Radič po volitvah leta 1920 prišel s svojimi poslanci v Beograd in skupno nastopil z našimi bi nikdar ne dobili centralisti velesrbske ustave. Slovenija in Hrvatska bi bile ostale v okviru države same za se, davčni denar se ne bi stekal v Beograd, slovenski uradniki in drugi državni nastavljeni se ne bi smeli prestavljati v Makedonijo, naši fantje bi služili vojake doma in nemogoče bi bilo dosedanje zapravljivo gospodarstvo demokratov, radikalov in samostojnežev. In če bo sedaj Radič zopet ostal doma za pečjo in pustil slovenske in bosanske poslance na cedilu, bo naša opozicija v Beogradu proti Velesrbom mala, potem nosi on vso odgovornost za nadaljevanje dosedanjega načina vladanja in gospodarstva v naši državi.

Nočemo se ne posrbiti, pa tudi pohravati ne! Mnogi Slovenci so pri volitvah 18. marca glasovali za Radiča. Prekmurci in Haložani niti pomislili niso, kaj pomeni, če bi Radič dobil v Sloveniji moč v svoje roke. Kakor nas hočejo Srbi posrbiti, tako bi nas Radič rad pohravil. Tega nikdar ne bomo in ne smemo dopustiti. Imamo sicer z Radičem skupno željo in cilj strmoglavit centralizem in živeti svobodno življenje, a mi si hočemo svojo slovensko hišo sami urediti. Radiča kot kuratorja odklanjamo. Mi Slovenci se ne vsiljujemo Hrvatom, radi tega tudi ne maramo Radičevega je robstva. Slovenija Slovencem! Hrvatska Hrvatom!

Proslava 1. maja v Celju. Krščansko delavstvo proslavi letos 1. maj s sledečim sporedom: Dopoldne: 1. Zjutraj ob 5. uri budnica železničarske godbe po mestu. 2. Ob 8. uri zbiranje delavstva, na vrtu hotela Beli vol. 3. ob pol 9. uri manifestacijski obhod po mestu in pochod na Babno. 4. Ob 9. uri sv. maša v kapeli na Babnem. 5. Po sveti maši zborovanje delovnega ljudstva. 6. Po zborovanju skupni odhod v mesto, kjer se zaključi dopoldansko slavje. Popoldne: 1. Izlet v Celjsko okolico na Babno. — Udeleženci izleta se deloma zbirajo ob 2. uri pri Belem volu. Ob pol 3. uri odhod izletnikov z godbo na Babno. 2. Od 3. ure naprej je na vrtu gostilne gosp. Janiča na Babnem prijateljska prosta zabava, z godbo in različnim zanimivim sporedom. Pri vseh točkah sporeda, dopoldne in popoldne sodeluje polnoštevilna železničarska godba iz Celja. — Tovariši, Tovarišice! Naša dolžnost je, da dostojno proslavimo naš praznik! Vsak sam je že dolžan, da skrbi za red in disciplino v sprevodu in pri celi proslavi. Vsak član in članica naše organizacije iz Celja in okolice, mora ta dan v naše vrste in vsak naš somišljenik, ki čuti z nami, se nam mora pridružiti, da skupno manifestiramo za naše ideje in pravice! Vljudno so vabljeni tudi tovariši sosednjih skupin! Na našo popoldansko prijateljsko zabavo, pa vabimo vse, ki so dobre volje!

Pokrajinško tajništvo Jugoslovanske strok. zv. v Celju. Romanje Hočanov v Petrovče. 22. maja, na binkoštorek priredijo Hočani romanje v Petrovče. Kdor se želi pridružiti, naj se oglasi pri podpisnemu. Skušali bomo dobiti polovično vožnjo.

Kaplan Polak v Hočah.

Proslava 1. maja v Velenju. Dne 1. maja praznuje naše delavstvo praznik na sledeči način: Ob 10. uri slovesna sv. maša v Marijini cerkvi v Velenju za ruderje in sejmarje in kratek nagovor poleg šmarnic. Delavstvo se naj udeleži polnoštevilno službe božje. Po cerkvenem opravilu je shod v trgu Velenje, ako bo lepo vreme, bo shod na prostem, v slučaju slabega vremena pa v prostori g Valenčah. Govori narodni poslanec Vladimir Pušenjak in drugi. Delavci in kmetje, vsi ta dan na shod v Velenju, da predložimo poslancem svoje zahteve v rešitev. Nobeden delavec naj ta dan ne izostane!

Jugoslov. strokovna zveza ruderjev Velenje.

Na vnožju Pohorja, v lepi romantični kolini stoji prazna, veličastna cerkev Matere Božje, pomočnice kristjanov. Od vseh strani naše slovenske domovine prihajajo tja romarji prosit pomoči v svojih raznih nadlogah, ker so tu na priprošnjo Matere Puščavske že velikokrat bili uslušani. Posebno ob določenih shodih je vedno dosti tujih častilcev Božje porodnice. Tak shod bo zopet dne 29. aprila, četrtek nedeljo po Veliki noči in sicer z dvojno službo božjo in še z drugimi sv. mašami vmes, ako bo mogoče dobiti duhovnika, kar je žalibog vselej težavno zaradi pomanjkanja delavcev Gospodovih. Kakor vse cerkve, je tudi puščavsko zadela žalostna usoda, da so ji odvzeli res krasne zvonove — a sedaj se že nabira za nove zvonove in v doglednem času jih bomo tudi imeli. Manjka pa še veliko, da bi mogli nabaviti tudi veliki zvon in zato se obračamo k vsem dobrim prijateljem in romarjem puščavskim, da se pri obisku naše cerkve ali tudi tako spomnijo s kakšnim molodom naše zvonove, da bi peli slavo Mariji.

Smrt vzor moža. Iz Pacinja pri Ptiju poročajo. V sredo na praznik varstva sv. Jožeta dne 18. t. m. smo spremili k večnemu počitku našega obča priljubljenega

in uglednega gospoda Jožefa Petrovič, posestnika v Pacinju, očeta gospoda postajnega načelnika v Dravogradu ter č. g. kaplana v Vitanju. Zatisnil je svoje trudne oči po kratki mučni bolezni v 76 letu svoje starosti. Bil je blag in dober oče, velik dobrotnik, dolgoletni župan oz. prvi obč. svetovalec, odločen naš pristaš in načelnik naših listov. Kako je bil priljubljen pri vseh, ki so ga poznali, je pokazal lep pogreb. Počivaj v miru blago srce.

Kaj delamo pri Sv. Juriju ob Pesnici. Še zdaj in vedno bolj smo veseli, da smo se pri volitvah po večini odločili za SLS, koje zastopnikom je za resno delo v blagov cele domovine, ne pa samo za starokopitno »farško gonjo«. Čeprav so se nasprotniki porazdelili celo med tri ali štiri stranke, da bi ljudi bolj zbegali in kar največ glasov odvzeli SLS, so vendarle vsi skupaj ostali v manjšini, pa morajo zdaj požirati svojo jezo, ki jih razganja. Bog jim žegnaj! — Na cvetno nedeljo nam je naše izobraževalno društvo poleg lepega petja priredilo pretresljivo žaloigro »Dekla božja«, ki je gledalce močno prijelo. To je zares delo za kulturni napredok našega. Le neustrašeno in neumorno naprej!

Tako pa ne bo šlo. (Poročilo od Sv. Antona v Slovenskih goricah). O naši posojilnici. Na občnem zboru na velikonočni pondeljek je bil razglasen sklep odbora posojilnice, da hoče prodati svojo hišo gosp. nadučitelju Klemenčiču za nizko ceno 40.000 K pod pogojem, da ji prepusti uradne prostore in da jo bo vodil do smrti. To se pravi, da se ga določa za stalnega direktorja posojilnice. Ta namera pa ne more žeti odobravanja prizadetih krajev, ker je v škodo posojilnici. Načelniku gosp. Tušku ni za zameriti, če hišo svojemu zetu v roke igra, in tudi gosp. Klemenčiču, če se za njo poteguje. Ali ostali odbor pač ni na svojem mestu, ker se ne postavi v bran za občne koriste? Zadruge pa ne prodajo svojih hiš drugače kot ob razdržitvi ali v stiski. Mi dolžniki in vložniki torej pravimo: hiše ne prodamo in vsakčasni načelnik ali tajnik bo tisti, ki ga bomo volili mi. Plačati se pa mora temu ali drugemu. To upoštevaj načelstvo, ali pa odstopi!

Novice od Sv. Bolzenka v Slovenskih goricah. Novo življenje je prinesla letosnjega Velika noč v našo župnijo. Na Belo nedeljo je dobila farna cerkev dva nova zvona, preteklo nedeljo pa še kapela v Biševčem vrhu in kapela v Bišu. Posebno slovesno je občina Biš svoj novi zvon prepeljala iz farne cerkve k svoji občinski kapeli, z godbo in med svečanim pokanjem številnih topičev. Zasluga za to gre županu Jožefu Murku, ki je veliko žrtvoval, da dobi kapela zopet svoj zvon. In tako se oglaša zopet iz zvonikov farne cerkve in štirih glavnih kapel mili glas ljudih zvonov, ki smo ga tako težko pogrešali dolgih 5 let. Da bi le peli vedno slavo božjo in blagi mir faranom, to dodeli dobiti Bog. — Občni zbor hranilnice in posojilnice dne 15. t. m. je pokazal, da se je razvila ta zadružna vsled vestnega in skrbnega dela njenega načelstva v mogočen denarni zavod; denarni promet v preteklem letu je znašal 3 milijone kron. Za načelnika je bil izvoljen odbornik in tajnik Vinko Simonič. Naj deluje posojilnica tudi v bodoče tako plodonosno in občekoristno!

Požar v Zrečah pri Konjicah. Dne 20. t. m. je ponoc nastal požar pri lesnem trgovcu in veleposestniku v Zrečah, Martinu Kračunu. Zgorel je do tal živinski hlev, poln krme ter shramba živil in poljedelskega orodja. Domačini so požar še pravočasno opazili, ter so obvestili hitro sosedno tovarno g. Bremca, ki je prišel s svojimi močnimi delavci na pomoč. Gorečega poslopja ni bilo mogoče več rešiti, samo živino so rešili iz hleva. Požrtvovalnim gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti, da se ni razširil še na par korakov oddaljeno gostilno in trgovino. Gasilno društvo iz Konjic je prispolo na kraj nesreče vsled prevelike oddaljenosti šele, ko je bil ogenj že pogašen, kar dokazuje, da bi bilo koristno, da si tudi Zreče osnujejo svoje gasilno društvo.

Velika železniška nesreča. Pri postaji Sava na Kranjskem se je ponoc 23. t. m. zgodila velika železniška nesreča. Osebni vlak, ki je vozil iz Ljubljane je trčil pred postajo na tovorni vlak, ki je čakal pri plošči znamenja, da sme voziti na postajo. Ker je bila noč temna ter je deževalo, ni mogel strojevodja osebnega vlaka pravočasno zapaziti znamenja, ki so mu jih davalni sprevidniki tovornega vlaka. Udarec je razbil več tovornih voz, enega pa je dvignil kviku in se je voz ujel v brzjavni drogi ter pretrgal brzjavne in telefonske žice. — Sunek je v osebnem vlaku vozeče se potnike silno prestrašil, toda na srečo se je vlak pri trčenju pomikal precej počasi, ter so potniki popadali samo s sedežev. Lahko ranjenih je bilo 5 oseb. Ponesrečen vlak je vozil nazaj na litijsko postajo in so od tam telefonirali v Ljubljano po pomoč. V Ljubljani so sestavili takoj pomočni vlak in tudi iz Zidanega mosta je prišla takoj pomoč. Potniki so prestopili iz ponesrečenega vlaka na vlak, ki je prišel iz Zidanega mosta, ter se je promet na progri vršil celi dan tako, da so potniki prestopali iz enega vlaka na drugega. Tekom dneva se je posrečilo ruševine vagonov odstraniti s proge, tako, da se je zvečer promet zopet lahko normalno vršil. Isti vlak je trčil zvečer v Postojni v tovorni vlak, kjer pa je imel večjo nesrečo. Ubitih je bilo 5 oseb, ranjenih pa 20. Vlak je vozil z več kot enourno zamudo naprej do Save, kjer ga je zopet zadela nesreča.

Novice od Št. Jošta na Kozjaku. Velikonočni pondeljek so dekleta ponovile igro »Pri gospodi«, ki so jo ob veliki udeležbi

mi. Novemu paru želimo vse najlepše in najboljše v novemu stanu. Bog jih živi mnogo desetletij zdrava in srečna.

Lepa cerkvena slovesnost se je vršila dne 22. t. m. v podružnici sv. Fabjana in Sebastijana v Mostecu, župnije Dobova. Vaščani so kupili v Zagrebu nov bronasti zvon za 23.666 K., ki je bil tudi tam posvečen. Od župne cerkve v Dobovi smo na okinčanem vozu v slovenski procesiji pripeljali k podružnici. Po primerem nagovoru je deklica Gačnikova ganljivo deklamovala pesem: «Vrčni zvon», dekliški zbor je to pesem milo zapel. — Mnogi izmed ljudstva so z udarcem po zvonu izrekovali srčna voščila za časnost in večnost. Med godbo in streljanjem so dvignili zvon v stolp in postavili ob stran starega zvona, vlitega leta 1693, kateri ima zdodovinsko in umetniško vrednost. Slovesna sv. maša za dobrotnike, domaćine in rojake v Ameriki je sledila. Podružnico radi obiskujejo obiskovalci Čatežkih toplic, topičarji bodo veseli lepega zvonjenja te cerkve postavljeni leta 1794 vsled zaobljube obvarovanja kužnih bolezni.

Za občinske urade je založila Cirilova tiskarna v Mariboru tri zelo potrebne tiskovine, ki se rabijo pri poravnah v civilnopravnih zadevah in radi razjaljenja časti. V te tiskovine oziroma knjige morajo občinski uradi vpisovati vse poravnave oziroma poskuse poravnav, a dozdaj teh tiskovin ni bilo nikjer dobiti.

Gospodarstvo.

Kmetijski ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

MLEKO KOT ČISTILO ZA VINO.

Napake in bolezni vina se lažje preprečujejo, nego odpravljajo in zdravijo. Leta 1922 ni bilo dobro vinsko leto v kvalitativnem oziru radi neugodnega vremena ob trgovci, zlasti še, ker so nam bili v predobrem spominu vinski pridelki izbornih letnikov 1917, 1920 in 1921. Ali umni vinogradar mogel je tudi preteklega leta, koj pri tej trgovci popraviti marsikaj, kar mu je neizprošna sila narave pokvarila. Mošti od gnilega grozinja se morajo nameč redno izsluziti, uporabljati je za nje čiste vinske kvasnice ali vsaj kipeči mošt od zdravega grozinja, skrbeti je za snago, primerno temperaturo v moštu in kleti itd., kar pospešuje dobro alkoholno vrenje in pozneje zdrav razvoj vina. Kdor tega ni storil, ima sedaj dovolj posla in brige z najmlajšim vinskim letnikom, ki pa v splošnem niti ni tako slab, kakor so mnogi mislili prvotno.

Nova vina nekatere vinogradarjev se ne čistijo lepo, so deloma še zdaj sladka, na zraku pa izpreminajo svojo barvo in postajajo rjava; vsled tega trpi tudi njih okus kaj občutno. Taka vina naravno niso priljubljena, se težko vnovčujejo, niso sposobna za veliki vinski trg in — če vsebujejo še več sladkorja — prav rada zbolijo predvsem v slabih kleteh, ki jih imamo žal še toliko.

Dohajajo poročila z več strani, da smatrajo mnogi vinski producenti kot nekako univerzalno sredstvo proti vsem tem neljubim pojavitvam v vinu krvanje mleka, ki ga baje prav pridno uporabljajo kot domače vinsko čistilo. Ne bode odveč, če spregovorimo o tem nekoliko besed.

V mleku sta dve beljakovinasti snovi, namreč alumin (kakor v jajčjem beljaku) in sirnina (kazein). Kazein se ob navzočnosti kislin strne v kosmuljčice (vsiri se) ter čisti izvrstno. Mleko je v praksi priljubljeno, ker temeljito čisti rjava vina ter hkrati izvleče iz vina snovi, ki kvarijo okus in duh pijače. Slaba stran pa je, da mleko izvleče tudi buketne snovi iz vina in vsebuje poleg čistilnih še druge tuje snovi, ki ostanejo v vinu in ga pod gotovimi okolnostmi močno kvarijo.

Pomniti je, da rabimo le sveže (seveda najbolje s centrifugo) posneto, tedaj sladko posneto in surovo (nekuhan) mleko za čiščenje vina. Povprečna kemična sestavina kravjega mleka je: 5 procentov mlečnega sladkorja, 3–4 proc. tolše (masti), 3–3.5 proc. kazeina, 0.5 proc. albumina, 0.7 proc. mineralnih sestavin, ostalo (kakih 87 proc.) je voda.

Za čiščenje sta neugodni posebno dve snovi v mleku: mlečni sladkor in tolšča. Mlečni sladkor se more pretvarjati vsled navzočnosti mlečnih in drugih bakterij v mlečno kislino in še v druge kisline, česar posledica je tedaj lahko neprijetni cik po mlečni kislini. Tolšča se pa porazdeli v najmanjših kapljicah in povzroča lahko dolgotrajno fino kalnost vina. Razun tega pa pridejo z mlekom v vino (poleg razmeroma precej vode) še razne druge bakterije, ki se lotijo eventualnega ostanka sladkorja in povzročajo tako neprijeten duh in okus vina. Množina takih bakterij je zelo različna in se ravna po tem, da li je mleko čisto sveže, ali je že več ali manj prestano.

Iz navedenih razlogov je mleko kot čistilo rabiti le za vina slabše kvalitete in je tudi prej prevdariti, da li ga ne bi bilo boljše nadomestiti z želatino in dodatkom tanina. Mleko bodi sveže od krave — ali boljše posneto. Pri posnemanju s centrifugo je paziti, da ne ostanejo v posnetem mleku sledi od olja ali masti, s kajo je bil posnemalnik namazan. Kakršnokoli mleko rabimo, proces kisanja se še ni smel začeti.

Pri uporabi mleka je tedaj paziti predvsem na dvoje: 1. sladko posneto mleko mora biti sveže in surovo; 2. takega mleka vzamemo samo toliko, kolikor ga je za čiščenje vina neobhodno potrebno, da pride škodljivih tujih snovi čim manj v vino.

Jemlje se pol do največ 2 litra mleka na 1 hl vina. Pripravlja se tako, kot vsa druga čistila: predno se zmeša z vinom v sodu, se dobro meša z manjšo količino istega vina v vrčih ali škafih. Čez dva do tri tedne se vino prečisti s čistila, ki se je med izločilo kot used-

lina. Ali tako čiščeno vino ni vselej kristalno čisto; če če hoče to doseči, je potrebno nakandno čiščenje še z ribjim klejem.

Razume se, da se naj napravi najprej poizkus v mlem. V splošnem rabimo na 1 hl vina samo pol do 1 l mleka.

Počnelost pri sadjevcu. Josip Zupanc, okrajni ekonom v Ptaju piše v svoji ravnokar v samozaložbi izišli knjigi «Konserviranje sadja in vsakovrstne povrtnine za domačo uporabo» o tem takole: Pride sadjevec, ki ima sicer dovolj čreslovine, a malo kisline, kar se čestokrat dogaja pri hruševcu, na ta ali oni način, bodisi pri mletju ali prešanju ali pa vsled ne dovolj zalitega železa na notranji strani vratit v dotiku z železom, tedaj pod vplivom zraka kaj rad počrni. Iz tega sledi, da se moramo pri napravi sadjevca izogniti golemu, posebno pa porjavelemu železju. Kjer to ni mogoče, naj se železo, preden pride v dotiku s tropom ali moštom, skrbno očisti in namaže z dobrim lakom ali vsaj s finim sezamovim oljem, ki nima nikakršnega postranskega okusa. Pred uporabo soda preglejmo vratca, ali je železo na notranji strani dobro zalito. Če ni, ga zalijmo s kovaško smolo ali s parafinom. Še bolje pa je, če so vrata narejena tako, da železo na njihovi notranji strani dobro pokriva les, vdelan črez železo. Ima li sadjevec dovolj kisline, ne počrni, zato je prav, da že pri napravljanju sadjevca mešamo manj kislo sadje s prav kislim. Meša se lahko pa tudi že sprešani, manj kisli mošt s kislejšim. Če to ni mogoče, lahko dodamo 1 hl sadjevca okoli 16 g vinske kisline, ki jo dobimo v lekarni ali drogeriji. Sadjevcu, ki je počrnel, se da odpraviti napaka na ta način, da ga razpršeno pretočimo. Po tem opravilu bo sicer še bolj počrnel ali sčasoma se učisti sam od sebe. Lahko ga pa čistimo po pretoku še z želatino. Računa se 30 do 50 g želatine na 1 hl sadjevca. Čistilo se pa pripravi takole: Želatina, kolikor se je rabi, se zavije v snažen prt in zdrobi v majhne kostice, katere potem tako dolgo namakam v mrzli vodi, da se želatina zmehča in razbuhne. Nato se voda odlije. Med tem ko čistilo vedno mešamo, mu prilijemo nekaj litrov sadjevca, da se želatina popolnoma raztopi, na kar se dobro stepe s čisto metlico, da se močno speeni. Tako pripravljeno čistilo vlijemo v sod, iz katerega se je poprej odtočilo 1 do 2 škafa sadjevca. Ko je čistilo v sodu, sadjevec s snažnim lesenim drogom dobro premešamo. Nato se prej odtočeni sadjevec dolije, še enkrat premeša in sod na rahlo zabije. Prve dni je treba tuintam potrktati po zgornjih dogah s kladivom, da se čistilo prijema dog. Navadno bo za dva tedna sadjevec čist, nakar ga pretočimo v snažen, nekoliko zažveplan sod.

Porjavelost sadjevca. Josip Zupanc, okrajni ekonom v Ptaju piše v svoji ravnokar v samozaložbi izišli knjigi «Konserviranje sadja in vsakovrstne povrtnine za domačo uporabo» o tem takole: Sadjevec, ki ni bil dovolj previdno pripravljen, bodisi, da je bilo sadje nesnažno ali pa se ni skrbno odbiralo nagnito sadje, ni stanoviten. Rad porjavi, posebno ako pride z zrakom v dotiku. Tak sadjevec je treba pretočiti v močno žveplan sod (2 azbestna žveplena traka na 1 hl). Ako se še sedaj ne čisti sam od sebe, ga moramo čistiti z želatino tako, kakor je bilo opisano v prejšnjem odstavku. Ker je pa tak sadjevec navadno premalo krepak, mu dodajmo tudi 10 g v čistem spiritu raztopljenega tanina na 1 hl, sicer čistilo ne učinkuje. Tanin se dobi v lekarni ali drogeriji.

Kmetijska podružnica na Frankolovem priredi čebelarski poučni shod v nedeljo dne 6. maja t. l. popoldne ob 3. uri pop. v Društvenem domu. Čebelarji pa tudi druži se vabijo, da se v obilnem številu udeležijo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 20. aprila 1923 se je pripeljalo 267 svinj, 1 koza in 4 kozlički. Cene so bile: Mladi prasiči od 5 do 6 tednov starci kom. 700—1000, 7 do 9 tednov 1200—1400, 3 do 4 mesec 1800—2600, 5 do 7 mescev 3500—4200, 8 do 10 mescev 4600—5400 kron. Koze komad 700 in kozlički 300—400 kron.

Mariborsko sejmsko poročilo. Pragnalo se je 6 konj, 5 bikov, 92 volov, 195 krav in 6 telet. Skupaj 304 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 24. aprila 1923 so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže: 52 do 60 kron, poldebeli voli 49 do 51, plemenski voli 48, biki za klanje 36 do 54, klavne krave (debele) 45 do 53, plemenske krave 38 do 44, krave za klobasarje 31 do 37, molzne krave 31 do 50, breje krave 37 do 50, mlada živila 44 do 47.50 kron.

Mesne cene v Mariboru. Volovske meso I. vrste: 92—96, II. vrste 88—92, meso od bikov, krav, telic, 84, teleče meso I. vrste 96, II. vrste 92, svinsko sveže meso 140—160 kron 1 kg.

Vrednost denarja. Ameriški denar stane 98, francoski frank 6.50 din. Za sto avstrijskih krov je plačati — 1380, za 100 češkoslovaških krov 297—, za 100 nemških mark — 35 in za 100 laških lir 488.— din. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.55 cent. (1 centum je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 25 točk.

NASE PRIREDITVE.

Sv. Jurij v Slov. gor. Naše bralno društvo priredi v nedeljo dne 6. maja popoldne ob 3. uri pri Krajnici «Miklovo Zalo», krasno ljudstvo igro iz turških časov v osmih slikah. Po igri pa petje mešanih in moških zborov.

Sv. Lenart v Slov. gor. Na praznik Vnebohoda Kristusovega, dne 10. maja, nas poseti bralno društvo «Edinost» od Sv. Jurija v Slov. goricih, ki bo igralo tukaj «Miklovo Zalo», krasno ljudsko igro iz turških časov v osmih slikah, po igri pa proizvajalo lepe pevske točke. Šentlenarčani in sosedje, pridite v prav obilnem številu!

Levec pri Petrovčah. Tukajšnje gasilno društvo priredi dne 2. junija t. l. v Levcu veliko vrtno veselico. Sosednja društva naj se blagovolijo na to ozirati.

V libijski puščavi.

(Dalje.)

«Tippy Tilly! Hicks Paša!» je pravil črnec.

«Zdi se, da nam mož ni nenaklonjen, toda razumeti ga ni mogoče!» je dejal Cochrane Belmontu. «Ali hoče reči, da je njegovo ime Tippy Tilly in da je ubil Hicks Pašo?»

Črnec se je zarežal do ušes in pokazal svoje bele zobe, ko je čul svoje besede iz ust polkovnika. «Ajva!» je dejal. «Tippy Tilly — bimbaši Mörmer — bum!»

«Ej — imam jo!» je vzkliknil Belmont. Mož skuša govoriti angleški! «Tippy Tilly» — to je po njegovem zasukano za: «egiptovska artillerija!» Služil je pri njej pod bimbašjem Mortimerjem. Derviši so ga ujeli, tiskrati, ko so ugonobili Hicks Pašo in njegove čete. Prestopil je v njihove vrste, da bi si rešil življenje. — Tako bo! Vprašajte ga, gospod Cochrane.

Polkovnik je poskusil par arabskih besed s črnecem in ta mu je odgovoril. Pa približala sta se dva Arabca, in črnec je pospešil svojo žival in odjezdil naprej.

«Čisto prav ste pogodili!» je dejal polkovnik. «Mož nam je prijazen in bi rajši služil kedivu* nego mahdiju.

— Ne vem sicer trenutno, kako bi nam mogel pomagati, pa bil sem že v hujših zagatih in vsikdar sem se srečno izmužnil. Končno — nismo še predaleč od Nila in tudi tekom 24 ur ne bomo predaleč prišli. Angleška posadka nas še vedno lahko dojde!»

Belmont je računal, počasi in premišljeno, kakor je bila njegova navada.

«Poldne je bilo približno, ko smo prišli do Abu-sira. Na parniku bodo vznemirjeni, če se ne vrnemo do dveh.»

«Da!» je odgovoril polkovnik. «Ob dveh je bil pripravljen naš obed! Spominjam se še, kaj sem dejal, da si želim —. O Bog, bolje da ne mislim na to! —»

«Ladijski kapitan je počasen, zaspan človek», je nadaljeval Belmont. «Toda jaz popolnoma zaupam na odločnost svoje žene. Ne bo dala miru, dokler se ne poskusi za našo rešitev vse, kar je mogoče. — Denimo, da so odpluli nazaj ob poltreh, bodo ob treh v Halfi, ker gre po reki navzdol na reje. Koliko časa so pravili častniki, da potrebujejo za odhod —?»

«Recimo eno uro.»

«In še eno uro, da pridejo črez Nil. Torej bi bil pri Abusiru približno ob šestih zvečer. Tam bodo našli našo sled. — In nato je stvar enostavna in zavisi od brzih nog njihovih jezdnih živali. Samo štiri ure smo jim naprej in nekatere naših kamel so zdelane. — Rešitev je možna, Cochrane!»

«Za nekatere izmed nas morebiti —. Ne verjamem, da bo tale pridigar jutri še živel, tudi gospodični Adams ne dajem mnogo uparja. Taki ljudje niso ustvarjeni za napore in za ponočno votovanje po puščavi! — Znam, da je tudi zlobna navada dervišev, da pomorijo svoje ujetnike, ako vidijo, da jim je kdo za petami. Zato je treba, da smo pripravljeni na vse. — In glejte, Belmont, za slučaj, da se vi vrnete, jaz pa ne, za ta slučaj bi vas prosil, da mi uredite neko denarno zadevo. To naj bo nekako moja poslednja volja! —»

Tesno sta jezdila drugi ob drugem, zatopljena v pogovore —.

Črnec, ki se je imenoval Tippy Tilly, je med tem stisnil Stephenu v roko kos sukna, ki ga je skrivaj omočil z vodo iz svojega meha. Stephens je dal sukno gospodični Adams, ki si je z njim ohladila ustnice. Samo par kapljic je bilo, pa že te so ji osvežile moči in ker je obenem že tudi prebolela prvo grozo nad svojo nesrečno usodo, se je kmalu spet oglasila njena žilava, prožna, amerikanska narava:

«Tile ljudje ne izgledajo, kot da bi nam hoteli kaj hudega storiti, gospod Stephens!» je začela. «Prepričana sem, da imajo gotovo tudi svojo vero, in kar je greh pri nas, je greh tudi pri njih.»

Stephens je otožno in molče zmagjal z glavo. Videl je, kako so poginili nesrečni gonjači, gospodična Adams pa tega ni videla —.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnica v Šmarju pri Rimskih Toplicah r. z. z n. z., ki se vrši dne 2. maja ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje rač. zaključka za leto 1922. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti. 458

II. redni občni zbor društva «Katoliški dom» v Ljutomeru se vrši v nedeljo, dne 29. aprila po rani maši v mežnariji. 459

Vabilo k XV. rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnici v Petrovčah, r. z. z n. z., ki se vrši dne 13. maja 1923 ob 9. uri dopoldne v zadružni pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako se bi ta občni zbor ob navedni uri ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je glasom pravil sklepčen pri vsakem številu navzočih zadružnikov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnici v Novicervki, r. z. z n. z. zavezo se bo vršil dne 13. maja 1923 ob 3. uri popoldne v posojilničnem prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1922. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Premembra pravil. 5. Slučajnosti. 447

Vabilo k rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnici na Ljubnem, ki se vrši dne 4. maja 1923 točno ob 10. uri dopoldne v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Poročilo ravnateljstva in nadzorstva. 2. Pregled in odobrenje rač. zaključka za leto 1922 ter razdelitev čestega dobička. 3. Določitev obrestne mere za hran. vloge in posojila. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti. Ako bi ob določenem času občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, kateri brez pogoja sklepa pri vsakem številu došlih zadružnikov. 432

Ravnateljstvo.

Ne samo ob slovesnih pojedinah, ampak v petek in svetek najkuhajo vaše gospodinje «Pekatete». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Dobre jedi se vsak veseli. Zato kupujte «Pekatete». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Zobni atelje Rudolf Reich v Ptiju se je preselil v svoje stare prostore. Vseh svetnikov ulica 11, v hiši dr. Gregreca.

Važna novost so Berson gumijevi podplati, ker je vsled tega nepotreben podplati iz kože. Ker so Berson gumijevi podplati znatno cenejši, karor tudi dalje časa izdržijo, karor isti iz kože, si že sami ob sebi zasigurajo prednost pred podplati iz kože, posebito ker se Berson gumijevi podplati pregibajo in popolnoma zadržavajo mokroto in mraz; pri hoji so tudi jako elastični, vsled česar se pri hoji ne čuti nikaka utrujenost.

Kadar se mudite v Mariboru, ne pozabite obiskati tvrdke Franc Mastek na Glavnem trgu, kajti ta tvrdka nudi vsem največjo izbiro vseh vrst manufakture po najnižjih cenah in najboljši kakovosti. K nakupu se seveda prav nikogar ne sili, zato je prav vsakemu na prostu dano, si ogledati to veliko zalogo ter se prepričati o res nizkih cenah in najboljši kakovosti blaga. Izbira je vedno poseeno velika v vseh vrst suknih in to šeškega in angleškega izvora. Toliko cenj. občinstvu v ravnanje. 425

Spodnjestajerska ljudska posojilnica v Mariboru razpisuje mesto

uradnika.

Lastnoročno pisane prošnje s pismenimi dokazi izobrazbe in eventuelne zahteve plače se naj pošlejo na Spodnjestajersko ljudsko posojilnico v Mariboru, Stolna ulica 6, do 15. maja 1923.

Dr. I. Marcius
zdravnik v Slovenski Bistrici
(nasproti vojašnice)

zdravi jetiko, škrofulozo, naduh, reumatizem, hudico, kronični katar in vnetje ženskih spolovil, vnetje obisti, slabokrvnost, božast, bolezni Basedow in druge na tačas najuspešnejši način. Sprejem od 8.—11. in 2.—4.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

ZAHVALA.

Podpisani izrekam najprisrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so spremili 21. aprila mojega brata

g. Josipa Stelcar

slugo Spodnjestajerske ljudske posojilalce v Mariboru

k zadnjemu počitku. Izrecno še se zahvaljujem omenjenim posojilnicim, ki je poravnala vse pogrebne stroške, vč. duhovščini, ki se je udeležila pogreba in darovalcem vencev.

ALOJZ STELCAR, brat.

Posesivo za prodati Lepa hiša z 4 lepimi sobami za veliko obrt sposobna tik ob drž. cesti v St. Iliju v Sl. gor. z 3 in pol oralna zemlje v najlepšem stanju se predá takoj. 445

Posesivo se predá 3 četrt ure od Maribora, 5 oralov. Vinograd, njive, sadniki, gozd. Redita se lahko 2 kravi. Cena 5.000 K. Vinarski graben 194. 453

Posesivo do 30 oralov s sečnim gozdom če mogode smreki in bukve, se želi kušiti. Maribor, Poštni pred. 17. 444

Lep pes srednje velikosti, 8 mesecev star, se predá, za nizko ceno. Vpraša se v upravi. 457

Pridna poštena deklica 14 do 16 let star, dobroj starosti, katera ima vsejje do trgovce se sprejme takoj. Leopold Vorš, tgovina m. blag. in z lesom, Sv. Jurij ob Ščavnici. 454

OVES krompir, koruzo, opko, cement, dryva, premeg, slamo, seno vsega množina

ANDREJ OSET Maribor, Aleksandrova cesta 57. Tel. 88. 1-16 448

Na posesivu pol ure se sprejmejo s 1. majem: 1. Izborna kuharica, ki bi kuhalila za 6 oseb. 2. Kubajska dekla, uporabna tudi za lahka vrtna dela. 3. Statejki neobjenjeni vrtnar, popolnoma uveden v vrtinarstvo zelenjavne in dreves. Ponudbe sprejeme pod: Osobje št. 1586 in asui zavod Voršič, Maribor, Slomškov trg 16. 1-3 428

CEMENT z vrtom in lokalom sposilci (tratérje) vedno v xilogi in v vsaki množini ter najnižji ceni pri Franc Drosenik, Poljčane. 1-431

Učenec z dobro šolsko izobrazbo 14 do 6 let star, močan, ed dobrih starišev se takoj sprejme v petkino Franc Teržan, Petrovče pri Celju. 426

Malo posesivo z vsem gospodarskim poslopjem v lepem kraju: 3 oralna zemlje, se predá v Prepolah. 1-2 426

Avtomobil skoraj popolnoma nov, ki je pripravljen za gostilne se po ceni prodaje. Vpraša se v Cirilovi tiskarni pri Blažu Klavžar. 443

Trgovina dam v najem na jasno prometem in industrijskem kraju, v mestu, pet minut od železniške postaje. Kje pove uprava. 1-2 423

Lepo posesivo se predá. Spodajše Hotel 46.

Zobni atelje RUDOLF REICH

PTUJ

se je preselil v svoje stare prostore. Vseh svetnikov ulica 11, v hiši dr. Gregoreca. 430

Odgovorni urednik: Vlado Pušenjak.

ZAHVALA.

Podpisani izrekam najprisrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so spremili 21. aprila

g. Josipa Stelcar

slugo Spodnjestajerske ljudske posojilalce v Mariboru

k zadnjemu počitku. Izrecno še se zahvaljujem omenjenim posojilnicim, ki je poravnala vse pogrebne stroške, vč. duhovščini, ki se je udeležila pogreba in darovalcem vencev.

ALOJZ STELCAR, brat.

ZAHVALA.

Za izražena sočutja, ki smo jih sprejeli ob bridi izgubi naše nepozibne hčerke in sestrice

Pepice Kunst

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so jo spremili na meni z daji poti, posebno pa še preč. duhovščini, vsem članicam in pevkam tukšjaje Marijine družbe za krasno petje in pretesnitive govorje ob odpitem grobu.

Sv. Peter pod Št.goro, dan 17. aprila 1923.

Žalujoči ostali.

Pridnega učenca

Enonadstropna hiša

hiša v Mariboru se iz proste preda. Naslov pove upravljalstvo. 2-2 398

Vinogradnični pozori

Iščem hiša k dnevu koncerta v Mariboru. Plači po dogovoru. Helena Stevančić, Brezno, p. Rimsko toplice. 3-3 297

Cepljene trte in vkorenci in vkorenci divjadi. Rip. Portalski se dobijo pri Antonu Slobodniku, titnar, p. Juršinci pri Ptaju. 3-5 181

Graščina pri Ptiju

Iščem enega praktičnega energičnega ekonoma ali Šafarja z večletno praksjo prijetnega značaja, očenjeni imajo predstav. Tresnost in poštenost mora biti na prvem mestu. Zahteva se praksa v poljedelstvu in živinoreji. Vpraša se v upravi lista. 2-3 421

Ugodna prilika!

Oddam iz močnih, rabljenih vinskih

SODOV

od 5 do 30 hl vsebine (za takojšnjo uporabo) Cena K. 3-1 za liter. Delno zamenjam tudi za dobro vino. Ivan Pirc, sodar in trgovec, Davlje pri Ljubljani. 2-3 409

Premog, cement in strešna opeka

stalo v zalogi pri H. PETRIČ, LJUBLJANA

Dunajska cesta 33. Telefon 366 Skladiste: Balkanci. 2-7 396

Kupim

šago, milni ali takšno posestvo. Kupim tudi dobro ohranjeno motorno kolo. Ponudbe z natančnim pospisom in ceno na Gorjik, Ljubljane. 5-5 180

Med Univ. Dr. ERNST RYZIENSKI

poprep v Račah, ordinira sedaj do dan v Framu. 2-3 295

ZAMUDITI

tudi Vi ne smete, ampak pojrite tako in oglejte si velikansko za

logo skupine, volne, cefirje, plavne, hlačevine, robcev, modrovine ter sploh vso manufakturno robo v veletrgovini R. STERMECKI, Celje, katera prodaja radi velikanskega nakupa direktno iz prvih svetovnih tovarn po čudo-vito nizkih cenah. Zahtevajte cenik

DARILA za BIRMO

utani, prstani, verižice, priveski, zapasti, ice, žepne ure v slatu in srebu, vaskovske stenske ure in budilnice, popratila izviršujem točno in ceno pod jamstvom. Cenil proti pošiljatvi 1 Din.

Stojec Lovrenc, urar, Maribor, Jurčičeva 8

PREVZELA IN NA NOVO UREDILA SVA

GOSTILNO PUNTIGAM

V MARIBORU, MLINSKA ULICA ŠT. 23.

Imela bova vedno najboljše vino, sreže pivo in dobro kuhišo. — SPREJVEJO SE TUDI ABONENTI —

Na novo urejeni vir, sobe za društva in klube, dvorane za shode, veselice in plese. Priporočava se za izvajanje vseh vrst vlog in poslov.

Hinko in Julijana Vidmar, gostilna Puntigam. 430

Izdaja konzorcij »Slov. Gospodarja«